

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 17 § statistiklagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en ändring av statistiklagen. Enligt personuppgiftslagen anses uppgifter om egenföretagare som personuppgifter. I denna proposition föreslås att bestämmelserna om dessa uppgifters offentlighet och överlåtandet av dem ändras så att de motsvarar den situation som rådde före personuppgiftslagen.

Utöver de offentliga uppgifter som upprä-

nas i statistiklagen föreslås att uppgifterna om antalet anställda kommunvis skall vara offentliga. Det föreslås att uppgift om storleksklassen av omsättning skall vara offentlig i stället för uppgift om omsättningsvolymen, såsom enligt den nu gällande lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERINGAR

1. Nuläge och de föreslagna ändringarna

Statistiklagens (62/1994) bestämmelser gällande utlämnande av uppgifter är från år 1994. De svarar inte till alla delar mot kraven i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Enligt 17 § statistiklagen är de uppgifter som erhållits för statistiska ändamål i allmänhet sekretessbelagda. I paragrafen anges dock undantag från sekretessen. Enligt paragrafens 3 mom. är följande uppgifter offentliga: uppgifter om företags, koncerners, samfunds och yrkesutövares affärs- och samfundssignum och sådant signums giltighetstid samt namn, språksignum, hemkommun och adress, juridisk form, näringsgren, var verksamheten är belägen, arbetsställen, huvudsakliga nyttigheter, antal anställda och omsättningsvolym, idkande av utrikeshandel samt, i fråga om koncerner, koncernförhållanden. I praktiken utlämnar Statistikcentralen dessa offentliga uppgifter till de utomstående som behöver uppgifterna. Enligt lagen om utlämnande av affärs- och samfundssignum (1126/1990) har Statistikcentralen också som uppgift att upprätthålla ett allmänt register över affärs- och samfundssignum med uppgifter om affärs- och

samfundssignum, namn, språksignum, hemkommun och adress, juridisk form samt uppgifter om datum för införande i och avförande ur skatteförvaltningens register över affärs- och samfundssignum. Var och en har rätt att få ovannämnda uppgifter ur det allmänna registret över affärs- och samfundssignum.

Uppgifterna i Statistikcentralens AS-signumregister samt de uppgifter som Statistikcentralen samlar in ur administrativt material och direkt hos företagen bildar det statistiska registret. För ett sådant statistiskt register gäller inte likadana riktighetskrav som i fråga om ett administrativt register. Detta statistiska register är inte heller offentligt tillförlitligt på samma sätt som t.ex. handelsregistret. En anteckning i registret garanterar exempelvis inte att ett företag fortfarande är verksamt. Anteckningarna har inte heller rättsgrundande eller rättsloppande verkningar. Eftersom en del av uppgifterna i detta statistiska register är offentliga och eftersom registret täcker centrala primäruppgifter om företagen – även uppgifter om arbetsställets signum – används registeruppgifterna för allmän informationstjänst. Affärs- och samfundssignum är företags- och organisationsnummer enligt företags- och organisationsdatalog (244/2001). Då uppgifterna samlas in uppges också detta användningssyfte för

uppgiftslämnarna.

Personuppgiftslagen (523/1999) utvidgade begreppet personuppgift. Utöver uppgifter om en privat fysisk person avses som personuppgift också uppgifter om fysisk person i annan egenskap, bland annat som näringsidkare. Således innehåller ovannämnda statistiska register numera också personuppgifter och anses till denna del vara ett personregister.

I 16 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet begränsas även utlämnandet av offentliga uppgifter ur myndigheters personregister. Personuppgifter får lämnas ut ur ett sådant register i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form, om inte något annat särskilt bestäms i lag, bara om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar får personuppgifter dock lämnas ut bara om så särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta. I praktiken skulle detta innebära att Statistikcentralen före utlämnandet alltid borde utreda användningssyftet i fråga om de utlämnade uppgifterna. Om det finns en särskild bestämmelse om utlämnandet av uppgifter, skall utredningsplikt inte förekomma.

I 17 § 3 mom. statistiklagen har vissa uppgifter om koncerner, företag, samfund och yrkesutövare föreskrivits vara offentliga. I statistiklagen finns inga särskilda föreskrifter om utlämnande av dessa uppgifter. Däremot bestäms i lagen om utlämnande av affärs- och samfundssignum att var och en har rätt att få de offentliga uppgifter som ingår i det allmänna registret över affärs- och samfundssignum. Enligt 16 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet kan detta anses som tillräcklig reglering av utlämnandet av uppgifter oberoende av användnings-syfte. Statistikcentralens register över affärs- och samfundssignum täcker bara en del av de uppgifter som avses i 17 § 3 mom. statistiklagen och som ingår i det ifrågavarande statistiska registret.

Med utlämnandet av uppgifter ur det statistiska registret kan man undvika dubbel insamling av samma uppgifter. Utlämnandet är också viktigt för samhällets informationsför-sörjning. Det ökar och effektiviserar användningen av allmänna statistiska klassificeringar i samhället och förbättrar således jämför-

barheten och riktigheten av statistik och un-dersökningar samt andra uppgifter om före-tag som presenteras i samhället.

När det gäller den allmänna informationsför-sörjningen är det motiverat att de uppgifter som ingår i Statistikcentralens statistiska re-gister i så stor omfattning som möjligt skulle vara tillgängliga för olika ändamål. Därför föreslås att de uppgifter som avses i 17 § 3 mom. statistiklagen och som enligt person-uppgiftslagen avses som personuppgifter samt de övriga uppgifterna i registret skulle vara offentliga och att var och en skall ha rätt att få dessa uppgifter utan hinder av vad som bestäms i 16 § 3 mom. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Enligt gällande statistiklag är uppgifterna om antalet anställda i ett företag offentliga. I fråga om företag med bara ett driftsställe, om-kring 240 000 till antalet, är uppgifterna sam-tidigt uppgifter om antalet anställda vid driftsstället. Däremot skall uppgifter enligt driftsställe om antalet anställda vid företag med flera driftsställen, omkring 7000 till an-talet, hållas hemliga enligt gällande lag.

De uppgifter om företagets antal anställda kommunvis som disponeras av Statistikcen-tralen används för bestämning av den kom-munvisa samfundsskatten enligt lagen om skatteredovisning (532/1998). För samfund som är verksamma i flera kommuner än en fördelas skatten i förhållande till antalet an-ställda i de olika kommunerna. För kontroll av fördelningen av skatten behöver kommunaerna och församlingarna uppgifterna. Upp-gifter har inte kunnat utlämnas till kommuner eller församlingar.

Två skriftliga spörsmål (SS 236/2000 rd och SS 396/2001 rd) har ställts om saken. Regeringen har i sina svar på spörsmålen meddelat att den utreder under vilka förutsättningar det vore möjligt att till kommuner och församlingar utlämna uppgifter som inverkar på be-stämmandet av samfundsskatten mera detal-jerat än för närvarande och att avsikten är att de nödvändiga lagändringarna skall träda i kraft redan vid ingången av år 2002. Efter-som uppgiften om antalet anställda inte anses som affärshemlighet, föreslås att uppgiften om antalet anställda kommunvis också skall vara offentlig.

I bokföringslagen (1336/1997) ingår be-stämmelser om den allmänna offentligheten i fråga om företags bokslut. Med stöd av en ändring av 3kap. 9 § 2 mom. bokslutslagen, som träder i kraft den 31 december 2001, har

offentligheten i fråga om bokslutsuppgifter minskats. Enligt 17 § 3 mom. i gällande statistiklag är uppgifter om omsättning offentliga. Eftersom offentligheten i fråga om omsättningen enligt bokföringslagen har minskats och då uppgifter om omsättningens storleksklass är tillräckliga för statistiska ändamål, föreslås att i stället för uppgift om omsättning uppgiften om omsättningens storleksklass skall vara offentlig.

2. Propositionens verkningar

Avsikten med propositionen är att möjliggöra en fortsättning av nuvarande praxis. Därtill skulle kommunerna och församlingarna i fortsättningen få den uppgift om samfundens antal anställda kommunvis som används vid kalkyleringen av utdelningen av samfundsskatten. Propositionen har varken ekonomiska eller organisatoriska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

På Statistikcentralens förslag har ärendet beretts som brådskande i den arbetsgrupp för reform av statistiklagen som tillsatts av finansministeriet och vars mandattid löper ut den 30 maj 2002. Utöver finansministeriet ingår i arbetsgruppen representanter för justitieministeriet, Statistikcentralen, Dataombudsmannens byrå, Finlands Kommunförbund r.f., Finlands konsumentförbund r.f., Finlands Företagare r.f. samt Industrins och

Arbetsgivarnas Centralförbund r.f. Arbetsgruppen har den 11 september 2001 behandlat ärendet och godkänt det. Arbetsgruppen fortsätter med sitt arbete och den kommer i sin slutrapport även att bedöma hur väl den föreslagna lagstiftningen fungerar. Saken har behandlats i delegationen för kommunalekonomi och kommunalförvaltning.

4. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till den regeringsproposition angående ändringar i skattelagstiftningen på grund av slopandet av begreppet skattöre, som ges separat till riksdagen. I propositionen ingår ett förslag till en ändring av lagen om skatteredovisning där det föreslås att skatteförvaltningen utan hinder av bestämmelserna om hemlighållande skall tillstålla varje kommun och församling uppgift om den samfundsskatt som skall betalas för varje samfunds del till den del som den samfundsskatt som används för kalkylering av utdelningarna gäller ifrågavarande kommun eller församling.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 17 § statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statistiklagen av den 21 januari 1994 (62/1994) 17 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1039/1998, som följer:

17 §

Hemlighållande av uppgifter

Uppgifter om företags, koncerners, samfunds och yrkesutövares företags- och organisationsnummer och ett sådant nummers giltighetstid samt namn, språksignum, hemkommun och adress, juridisk form, bransch, var

verksamheten är belägen, driftsställen, huvudsakliga varor, omsättningens storleksklass, totala antalet anställda, antalet anställda kommunvis, idkande av utrikeshandel samt, i fråga om koncerner, koncernförhållanden är offentliga. Var och en har rätt att få dessa offentliga uppgifter i utskriftsformat eller i elektronisk form.

Denna lag träder i kraft den _____.

Helsingfors den 17 oktober 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag

om ändring av 17 § statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statistiklagen av den 21 januari 1994 (62/1994) 17 § 3 mom., sådant det lyder i lag
1039/1998, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Hemlighållande av uppgifter

Uppgifter om företags, koncerners, samfunds och yrkesutövares affärs- och samfundssignum och sådant signums giltighetstid samt namn, språksignum, hemkommun och adress, juridisk form, bransch, var verksamheten är belägen, driftsställen, huvudsakliga nyttigheter, antal anställda och omsättning, idkande av utrikeshandel samt, i fråga om koncerner, koncernförhållanden är offentliga.

Uppgifter om företags, koncerners, samfunds och yrkesutövares *företags- och organisationsnummer* och *ett sådant nummers giltighetstid* samt namn, språksignum, hemkommun och adress, juridisk form, bransch, var verksamheten är belägen, driftsställen, huvudsakliga *varor, omsättningens storleksklass, totala antalet anställda, antalet anställda kommunvis*, idkande av utrikeshandel samt, i fråga om koncerner, koncernförhållanden är offentliga. *Var och en har rätt att få dessa offentliga uppgifter i utskriftsformat eller i elektronisk form.*

Denna lag träder i kraft den .